

Toimintamalli: Pk-yritykset ottavat vastuullisuusraportointia haltuun yhdessä yrityskehittäjien kanssa

Kuntien tehtäväkenttä supistui hyvinvointialueuudistuksessa. Elinkeinotoiminta ja sen tukeminen ovat noussut entistäkin keskeisempään asemaan. Esimerkiksi Jyväskylässä, Muuramessa ja Äänekoskella yrityspalveluilla on yhteinen tavoite vahvistaa pk-yritysten kilpailukykyä ja pitkän aikavälin toimintaedellytyksiä muuttuvassa toimintaympäristössä. Vaikka painotukset vaihtelevat kuntien välillä, kaikissa kunnissa halutaan auttaa yrityksiä tunnistamaan ajoissa muun muassa vastuullisuuteen, rahoitukseen ja arvoketjuihin liittyvät vaatimukset sekä kytkemään ne osaksi normaalia liiketoiminnan kehittämistä.

Jyväskylässä yrityspalvelut painottuvat kasvuun, osaamiseen ja uudistumiskykyyn, Muuramessa korostuu paikallisten pk-yritysten arjenläheinen sparraus ja ennakoiva neuvonta, ja Äänekoskella yrityspalvelut tukevat erityisesti teollisten arvoketjujen alihankkijoiden kyvykkyyttä vastata suurten toimijoiden ja rahoittajien odotuksiin. Keski-Suomen pienet pohjoisimmat kunnat ovat yhdistäneet voimansa ja edistävät elinvoimaa yhteisenä Sydänsuomessa-toimintana. Yhteistyössä toimintaympäristön kehittämishankkeiden ja asiantuntijaverkostojen kanssa yrityspalvelut toimivat linkkinä tiedon, käytännön tuen ja yritysten arjen välillä – tavoitteena elinvoimainen, vastuullinen ja muutoskykyinen yrityskehittäjä.

Jyväskylässä Jyväskylän ammattikorkeakoulun VAHVA-hanke on edistänyt pk-yritysten vastuullisuustyötä ja kestävyysraportointia tiiviissä yhteistyössä Jyväskylän kaupungin elinkeinotoimijoiden kanssa. Jyväskylän yrityspalveluissa järjestetyssä tietoisuuskäytössä käytiin läpi pk-yritysten näkökulmasta keskeiset vastuullisuuteen ja kestävyysraportointiin liittyvät teemat. Tilaisuudessa avattiin, mitä vastuullisuus ja vastuullisuusraportointi tarkoittavat käytännössä, miten ESG-ajattelu näkyy yritystoiminnassa ja millä tavoin EU-sääntely ohjaa yritysten toimintaympäristöä.

Keskiössä oli ymmärrys siitä, että vastuullisuusraportointi ei ole vain raportointia varten tehtävää työtä, vaan väline oman toiminnan kehittämiseen, riskienhallintaan ja sidosryhmäviestintään. Samalla korostui pk-yrityksille suunnatun vapaaehtoisen VSME-standardin rooli konkreettisena ja kevyempänä tapana jäsentää vastuullisuustietoa.

Lisäksi käsiteltiin rahoituksen ja sääntelyn näkökulmaan. Yritysneuvojille avattiin rahoitusalan taksonomian periaatteita sekä sitä, miksi pankit ja rahoittajat kysyvät yhä useammin tietoa yritysten päästöistä, energian käytöstä ja siirtymäsuunnitelmista.

Crazy Townissa järjestetyssä tilaisuudessa pk-yritysten kestävyysraportointia tarkasteltiin erityisesti yrittäjän ja kasvuyritysten näkökulmasta. Keskustelu lähti liikkeelle peruskysymyksistä – mitä kestävyysraportointi on, miksi siihen kannattaa panostaa ja miten alkuun pääsee ilman raskaita resursseja. Tilaisuudessa korostettiin, että vastuullisuustietojen kysyntä tulee yhä useammin yrityksen ympäriltä: asiakkailta, rahoittajilta ja suurilta yrityksiltä arvoketjuissa. Kestävyysraportointi nähtiin keinona vastata näihin kysymyksiin johdonmukaisesti ja uskottavasti sekä samalla tunnistaa mahdollisuuksia kustannussäästöihin ja kilpailukyvyyn parantamiseen.

Lisäksi kaikissa tilaisuuksissa käsiteltiin keskeisiä EU-tason sääntelykokonaisuuksia, kuten CSRD-direktiiviä, yritysvastuudirektiiviä ja vapaaehtoista VSME-standardia, jotta pk-yritykset pystyisivät hahmottamaan omaa asemaansa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Painopiste oli ennakkoinnissa: mitä tietoja kannattaa alkaa kerätä jo nyt ja miten vastuullisuustyö voidaan kytkeä osaksi yrityksen normaalia johtamista.

Jyväskylän elinkeinotoimijoiden kanssa toteutetut tilaisuudet osoittivat, että kaupunkiympäristössä järjestetty matalan kynnyksen tieto ja sparraus tavoittaa hyvin erilaisia pk-yrityksiä. Yritykset saivat paitsi tietoa myös selkeän kuvan siitä, mistä tukea on saatavilla jatkossa – pienimuotoisesta neuvonnasta vastuullisuusraportointia edistäviin klinikoihin ja YmpyräKS-alustalle koottuihin aineistoihin. Yhteistyö Jyväskylän yrityspalveluiden ja yritysyhteisöjen kanssa vahvisti hankkeen tavoitetta tuoda vastuullisuustyö lähelle yritysten arkea ja madaltaa kynnystä lähteä liikkeelle askel kerrallaan.

Kestävä Sydänsuomi -hankkeen kanssa yrityksille järjestettiin tilaisuuksia, joissa vastuullisuutta tarkasteltiin sekä viestinnän, strategian että rahoituksen näkökulmista. Tilaisuudet rakentuivat toisiaan täydentäviksi: yrityksiä tuettiin ensin hahmottamaan vastuullisuuden kokonaiskuva ja sen merkitys omalle liiketoiminnalle, ja tämän jälkeen tekemään vastuullisuustyö näkyväksi uskottavalla ja sääntelyn huomioivalla tavalla.

Vinkkejä vastuullisuusviestintään -tilaisuudessa tutustuttiin siihen, miten yritys voi viestiä vastuullisuudestaan selkeästi ja läpinäkyvästi ilman viherpesun riskiä. Yritykset saivat käytännön vinkkejä esimerkiksi:

- miten vastuullisuus kytkeytyy yrityksen ydintoimintaan eikä ole irrallinen lisä

- mitä ajankohtainen sääntely – kuten vihreän siirtymän kuluttajansuoja ja Green Claims -vaatimukset – tarkoittaa viestinnän näkökulmasta
- millä tavoin vastuullisuusviestintä tukee luottamusta, kilpailukykyä ja asiakassuhteita

Kestävä Sydänsuomi -yhteistyönä järjestettyihin tilaisuuksiin sisältyi myös työskentelyosuus, jossa yritykset pääsivät pohtimaan omaa viestintäänsä ja saivat sparrausta juuri omiin tarpeisiinsa.

Vastuullisuus näkyväksi liiketoiminnan ja rahoituksen kannalta -teemainen tietoisuus puolestaan syvensi ymmärrystä siitä, miksi vastuullisuustyöhön ja raportointiin kannattaa tarttua myös silloin, kun suoraa lakisääteistä velvoitetta ei vielä ole.

Yrityksille kuvattiin myös, miten ESG-asiat voivat vaikuttaa yrityksen rahoituksen ehtoihin ja saatavuuteen, liiketoiminnan riskienhallintaan ja pitkän aikavälin kilpailukykyyn sekä asemaan suurten yritysten alihankintaketjuissa. Tilaisuudessa käsiteltiin yritys vastuun eri osa-alueita – taloudellista, sosiaalista ja ympäristövastuuta – sekä annettiin käytännön polkuja siihen, mistä vastuullisuustyö kannattaa aloittaa ja miten sitä voi kehittää vaiheittain. Yritykset pohtivat muun muassa omia vaikutuksiaan, olennaisuutta, hiilijalanjälkeä ja vapaaehtoisen VSME-raportoinnin mahdollisuuksia.

Yhteistyö Kestävä Sydänsuomi -hankkeen kanssa toi kokonaisuuteen vahvan alueellisen näkökulman ja mahdollisti sen, että yritykset saivat tukea lähellä omaa toimintaympäristöään. Useammasta tilaisuudesta muodostui selkeä polku, jossa yritykset:

- ✓ hahmottivat vastuullisuuden merkityksen omalle liiketoiminnalleen
- ✓ tunnistivat olennaiset teemat ja vaikutukset
- ✓ saivat välineitä vastuullisuustyön viestintään, raportointiin ja jatkokehittämiseen

Kokonaisuus tuki yritysten ennakointikykyä ja auttoi rakentamaan valmiuksia toimia muuttuvassa sääntely- ja markkinaympäristössä – konkreettisesti, yritysten omista lähtökohdista käsin.

Lähteet

Business Äänekoski. (n.d.) Äkillisen kasvun keskus. Viitattu 29.5.26
<https://businessaanekoski.fi/>

Jyväskylän kaupunki. (n.d.). Elinkeinopalvelut. Viitattu 29.5.26
<https://elinkeinopalvelut.jyvaskyla.fi/>

Euroopan unionin
osarahoittama

Muuramen kunta. (n.d.) Yrityspalvelut Muuramessa. Viitattu 29.5.26 <https://www.muurame.fi/yrityspalvelut-muuramessa/>

Sydänsuomessa. (n.d.). Vahvistamme alueen elinvoimaa yhdessä. Viitattu 29.5.26 <https://sydansuomessa.fi/business/>

Valtiovarainministeriö. 10.6.2020. Kuntien henkilöstömäärä puoliintuu ja tehtävät vähenevät sote-uudistuksen myötä. Valtioneuvosto. <https://valtioneuvosto.fi/-/10623/kuntien-henkilostomaara-puoliintuu-ja-tehtavat-vahenevat-sote-uudistuksen-myota>

Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa (VAHVA) - hanke on toteutettu Euroopan unionin osarahoituksella 2024–2026.